

TEDENSKA SLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto XII.

Ljubljana, dne 11. junija 1936.

Št. 24.

Sestanek glavarjev držav Male zveze



Rumunski kralj Karol II.



Nj. Vis. knez namestnik Pavle



Predsednik češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš.

Te dni so se sestali v Bukarešti pri rumunskem kralju Karolu predsednik češkoslovaške republike dr. Beneš z zunanjim ministrom dr. Krofto in Nj. Vis. knez namestnik Pavle. Sestanek državnih poglavarjev treh zaveznških držav Male antante kaže v vsem svojem poteku, po vseh svojih svečanostih ter po širokem in živahnem zanimanju širokih ljudskih slojev, da je sodelovanje Rumunije, Češkoslovaške in Jugoslavije na političnem, kulturnem in gospodarskem polju, preizkušeno v vseh preteklih 16 letih, zasnovano na trdnih temeljih. Še bolj ko kdaj poprej je ta sestanek na manifestanten način vsemu svetu pokazal, da je sodelovanje treh držav v okviru Male antante trajno in bo trajno tudi ostalo ter da je Mala antanta danes čvrsta in enotna bolj ko kdaj poprej in da so nepotrebne vse bojazni in še bolj zaman vse nade, da bi se kdajkoli in komurkoli posrečilo zrahljati vezi, ogroziti enotnost ali zmanjšati politični pomen Male antante.

Smrt proega rešitelja države

† ERNEST VARGAZON. V Ljubljani je umrl te dni Ernest Vargazon, ki ga je po več letih strla mučna bolezen. Ugasnilo je krepko življenje, polno idealizma in marljivega dela v službi in izven nje. Bil je še mlad. Rodil se je v Središču 11. januarja 1880. na čvrsti domačiji, ki jo je vse do zadnjega, dokler je le mogel, srčno rad obiskoval. Ves zaljubljen v lepoto Slovenskih goric je že v mladosti spoznaval nasilje germanizacije. Zlasti pa se je njegova zavest krepila na mariborski gimnaziji. Takoj po maturi se je odločil za železniško službo. Bil je Ernest Vargazon mož, ki se je bistroumno lotil stvari svojega poklica, da si je hitro pridobil sloves strokovnjaka, poleg tega pa mu je bil lasten možat in obenem prikupen nastop. Dasi žigosan kot politično nezanesljiv, je bil Vargazon septembra 1917. imenovan za poveljnika beograjske postaje. Tako je navezal stike z zanesljivimi Beograjčani, zlasti pa mu je bila zanesljiva zaveznica pokojna ga. Protičeva, mati poznejšega ministrskega predsednika. Preverjen, da se bo usoda svetovne vojne odločila na solunski fronti, je sklenil Vargazon pripraviti vse, da po svojih močeh in sposobnostih pripomore napredku zmagovalnih zaveznikov in k polomu centralnih sil. Naglo so se bližali usodni meseci in dnevi. Solunska fronta je bila 15. septembra 1918. prebita. Napredujoča srbska vojska pa se je morala utrujena in v pomanjkanju ustaviti pred Nišem. Tedaj je Var-



kmalu nato rodila je bila po Vargazonovi zaslugi za svoje prve dni življenja dobro hranjena in obvarovana pred puntli. O vsem tem pogumnem in premišljenem nacionalnem ravnanju Ernesta Vargazona, ki se nikakor ni strašil vislice, je ministrski predsednik Stojan Protič takoj po prevratu poročal na podlagi Vargazonovih vernih zgodovinskih dokumentov in fotografij Nj. Vel. kralju Petru. Sivolasi vladar je izrekel Vargazonu visoko priznanje z besedami: »Prvi spasilatelj države!« Po prevratu je bil zaslužnemu in izkušenemu možu poverjen prometni oddelek v Zagrebu. Mnogo se je trudil, da vzdrži promet v kar najboljšem redu. Po potrebi službe je bil slednjič premeščen v Ljubljano k direkciji kot načelnik komercialnega oddelka. Z lahkoto in sposobnostjo je zmagoval obsežno delo, pri tem pa je našel v Ljubljani dovolj časa, da se je posvetil nacionalnemu, prosvetnemu in političnemu gibanju. Zlasti je sodeloval pri Sokolu, V Narodni Odbrani in v stanovski organizaciji. V politično areno je zlasti vidno stopil pri volitvah v Narodno skupščino dne 11. septembra 1927., ko je bil namestnik ljubljanskega kandidata g. dr. Alberta Kramerja na listi naprednega bloka. Pridno je prirejal shode in se odlikoval kot temperamenten govornik in ni se ustrašil onih, ki so brezobzirno udarjali po njem, da bi ga uničili socialno in materialno. Udarci po njem je takrat zbudil simpatije vseh, kar jih ni bilo strankarsko skrajno okuženih. S svojim nastopom je Ernest Vargazon lepo pripomogel k takratni zmagi napredne fronte v Ljubljani. Ali sredi najživahnije delavnosti, ga je začela nenadoma mučiti bolezen. Ze 5. aprila 1929. je stopil v pokoj in slednjič se je moral podvreči operaciji na želodcu. Operacija mu je olajšala trpljenje, rešitve pa ni bilo več. Sedaj je g. Vargazon v miru zatisnil oči. Z globoko užaloščeno vdovo in sinoma juristom Dušanom in medicincem Milkom, ki jima je z blago očetovsko ljubeznijo ravnal pot v življenje, sočustvuje najširši rog naše nacionalne javnosti, ki bo vedno vedel ceniti dela in idealov polno življenje vzornega Jugoslovana. Slava njegovemu spominu!

gazon dobil nalog od armadnega poveljstva feldmaršala Kövesza, da hitro prepelje z rumunske fronte do Niša nemško armado feldmaršala Mackensena, ki bo izmučeno srbsko vojsko razpršila in Srbijo zbrisala z zemljevida. Tedaj pa je Vargazon, kakor je pozneje pripovedoval, zabasal progo med Zemunom in Novim Sadom z vagoni in onemogočil prevoz Mackensenove armade. Istočasno je bila po njegovem prizadevanju obveščena srbska armada, naj takoj nadaljuje pohod proti severu. To se je zgodilo. Avstrijsko armadno poveljstvo je 16. oktobra 1918. pozvalo Vargazona, naj spravi promet na ogrskih državnih železnicah v red. To je z veseljem storil, ko se je zavedal, da bo tako lahko rešil drugo za življenje vstajajoče Jugoslavije enako važno vprašanje: prehrano. — Razen Banata, Vojvodine, Hrvatske in Slavonije so bile jugoslovanske pokrajine trpele silno pomanjkanje. Živež je romal v Budimpešto, Dunaj in Berlin. Vargazon je zatorej še bolj pospeševal zabasanje prog daleč pred Beogradom in sicer na tale način: ko se noben tovrstni vlak ni mogel več premakniti z mesta, kjer obtičal, je Vargazon dal s svojo polnomočjo do »čiščenja« iztovarjati ves živež na progi od Zemuna do Novega Sada. Tako je napolnil z živežem in z železniškim materialom velika skladišča na vseh postajah od Indije do Vinkovcev. Zastoj je povzročal upore in nemire v Budimpešti, na Dunaju in Berlinu. A Jugoslavija, ki se je

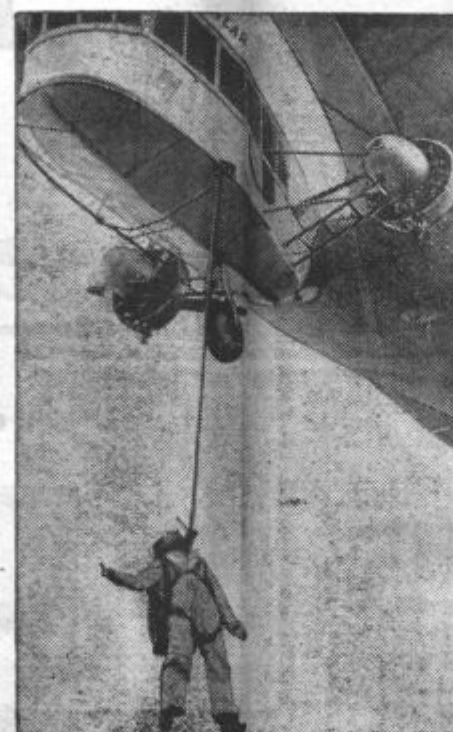
Zanimivosti križem sveta



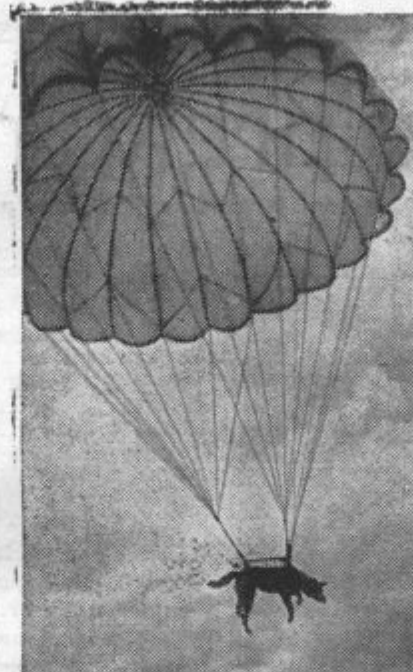
OBILEN BLAGOSLOV. V Bernu (Švica) je te dni revna delavska mati rodila trojčke moškega spola. Porod trojčkov je zahteval tudi operativni posezek, zdaj pa so mati in otroci zdravi.



STRAŽNIKI — PRJATELJI OTROK. Anglija je ena izmed redkih držav na svetu, kjer vlada med prebivalstvom in policijo naravnost prijateljsko pristržni odnosi. Londonski stražniki so splošno znani radi svoje prijaznosti, posebno z otroci.



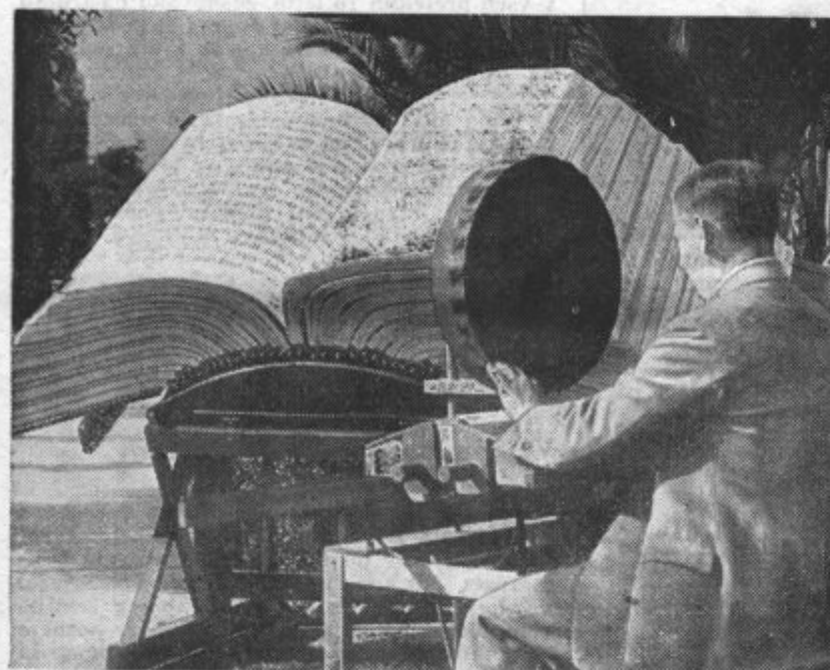
DRZEN LETALEC. Nad Los Angelesom si je neki akrobat privoščil podvig, da se je spustil za vrst privezan z vrvjo v m pod zrakoplov ter v tem položaju nihal dokler je mogel zdržati brez dihanja. Potem je splezal po vrvi zopet v svojo kabino.



PES POD PADALOM. Abesinska vojna je Italijane primorala, da so spuščali klavno živino s padali na zemljo. V Rusiji je ta način že kar udomačen. Na sliki vidimo psa, ki so ga s padalom spustili iz letala ter pada proti zemlji.



LETEČA ŠOLA ZA RADIOTELEGRAFISTE. Angleška vojska letala imajo za šolanje svojih radiotelegrafistov poseben aeroplan, ki je opremljen z vsemi potrebščinami brezžične službe. V tem aeroplanu lahko preizkusijo vse aparate, ki jih bodo rabili pozneje na vojskih letalih.



NAJVEČJE SVETO PISMO NA SVETU. Kakor mnogo drugih reči, ima Amerika tudi največjo biblijo. Nahaja se v Los Angelesu. Natisnjena je z velikimi črkami iz gumija na roko. To delo, kateremu se je posvetil poseben tiskar, je trajalo dve leti. Ogromna knjiga šteje 984 strani.



KAKO DOLGO BO ŠE STAL? Avstrijska straža na mostu, ki loči Avstrijo od Nemčije.



Krofitov divjih, pravkar ujetih slonov.



Na rimskem letališču Centocelle je Mussolini odlikoval svojega sina Vittoria s srebrno kolajno za vojaške zasluge. Vittorio Mussolini je sodeloval kot letalec v afriški vojni.



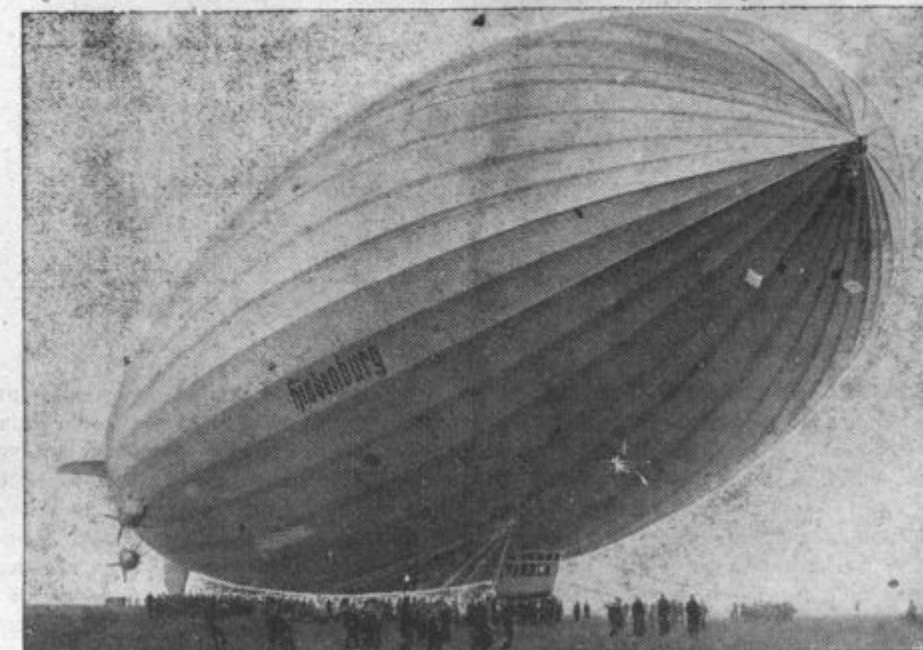
Zidovski priseljenci se zaradi arabskih nemirov selijo s pomočjo polletje v nova bivališča, kjer bodo varnejši pred zasledovalci.



Delavec prof. Selima Hassana odkrivajo vhod v piramido s grobom.



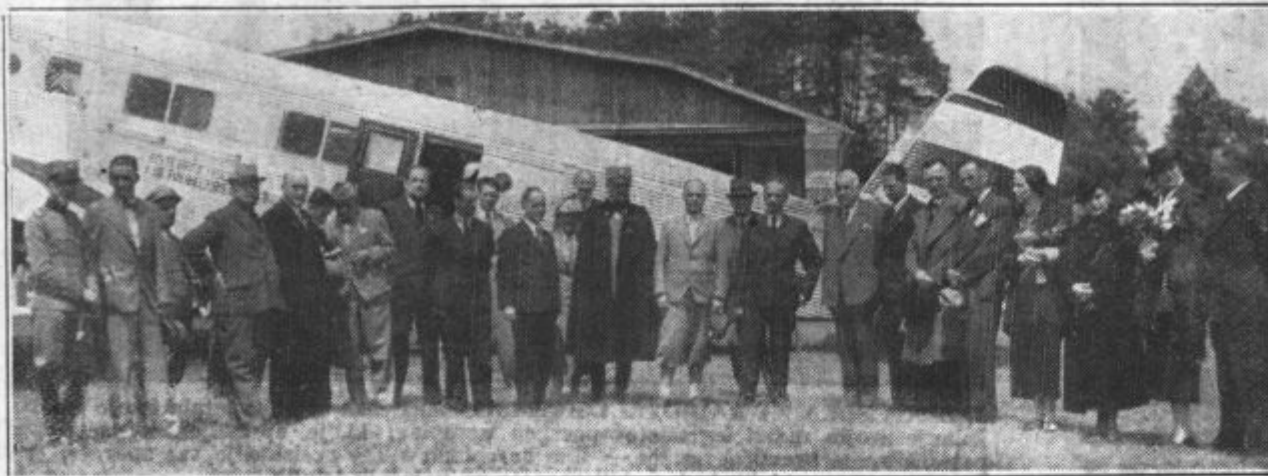
Švicarski kolesarski prvak Egg je izumil praktično novost za bicikliste. Priprava, ki se lahko pritrdi na vsako kolo, zmanjšuje zračni upor in omogoča zato večjo hitrost pri vožnji.



Zeppelin »Hindenburg« se je srečno vrnil iz druge ameriške vožnje v domovino. Ameriški opazovalec polkovnik Orville je izjavil, da se je vozil na tem poletu kakor z ladjo po mirnem morju.

Novo zračne ceste tečejo preko nas

Te dni so slovesno priključili Ljubljano na novo zračno progo Celovec — Ljubljana — Sušak. S tem je zvezana Ljubljana preko Gradca, Dunaja in Berlina s svetovnim zračnim omrežjem.



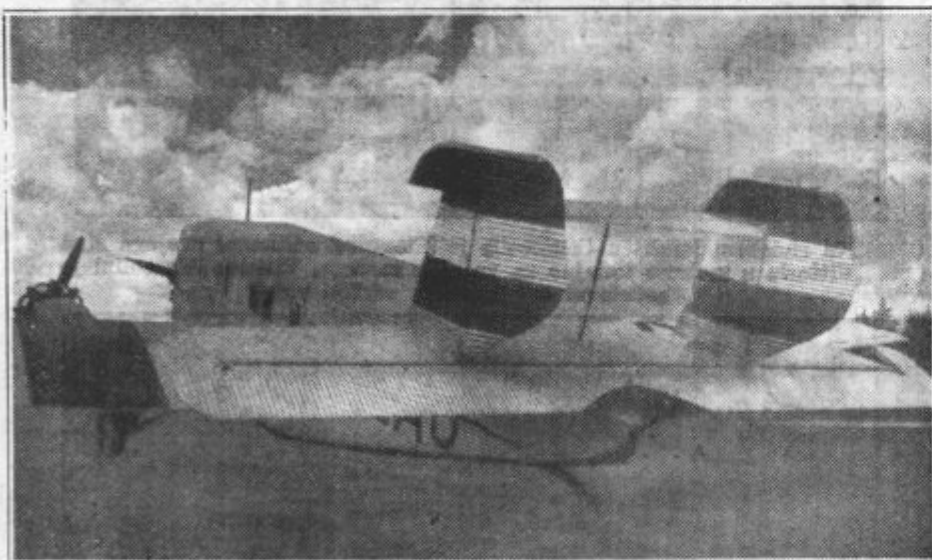
Junkersovo letalo s prvimi avstrijskimi potniki in zastopniki naših oblasti pri sprejemu na našem aerodromu. — V sredi namestnik divizionarja general Jovanović.



Kakor kapitani z ladje so vodniki Junkersovega letala, ki obratuje na novi progi. Na sredi prvi pilot Mader, na levi drugi pilot Zeuninger, na desni radiotelegrafist Promeder.



Prvi potniki, ki so izstopili iz letala po pristanku na ljubljanskem letališču.



Pogled na letalo tipa Junkers, kakršno bo vzdrževalo promet med Dunajem in Sušakom. Ze višinska krmila zadaj izgledajo kakor krila manjšega letala



SPOMENIK TREM PADLIM NACIONALISTOM. Med številnimi lepimi spomeniki pri Sv. Križu v Ljubljani, ki imajo umetniško vrednost, so pravkar postavili novega, ki se visoko dviga iznad drugih, in ki ga je opaziti že takoj na desni od vhoda v pokopališče. To je spomenik trboveljskim žrtvam, padlim ob priliki znanih dogodkov pred 12 leti. Dolgo let je ostala gomila treh žrtev brez primerne grobnice. Njihovo delo je zdaj uspelo in nad skupnim grobom stoji dostojen spomenik. Spomenik je ves iz umetnega črnega kamna. Sredi arhitektonskega preprostega postavitve se dvigajo trije po par metrov visoki vitki stebri, ki so v gornjem delu med seboj povezani s pasom, simbol kvišku strmečih mladih src in nerazdružnega prijateljstva in zvestobe. Levo in desno stojita na zaključku pasov žrtveniški žari, srednji stebel pa nosi križ, ki združuje z ostalimi razčlenki ves spomenik v monumentalno enoto. Pas nosi napis: ZA NACIJO, pod njim pa so na stebrih trije pozlačeni napisi: Žarko Boltavzar, Stanko Znidaršič, France Šlajpah in datum 1. VI. 1924. Torej so dobile žrtve nacionalne ideje svoj nagrobni kamen prav ob 12. obletnici svoje tragične smrti.

